

-Organizacioni odbor savjetovanja-

Broj: 37/18
Sarajevo, 09.06.2018. godine

ZAKLJUČCI

XVII SAVJETOVANJE IZ KRIVIČNOPRAVNE OBLASTI

**„Aktuelna pitanja krivičnog prava u Bosni i Hercegovini – 15. godina reforme
krivičnog zakonodavstva, prijedeni put i pogled naprijed“**

Neum, hotel „Zenit“, 06. – 09. juni/ lipanj 2018. godine

I

**HARMONIZACIJA KRIVIČNOG I DRUGOG ZAKONODAVSTVA U BOSNI I
HERCEGOVINI I POTREBA DONOŠENJA NOVIH ZAKONA ZA NEUREĐENE
OBLASTI**

Zbog sve prisutnijih neusaglašenih i neharmonizovanih zakonodavnih potezana četiri nivoa vlasti, kao i zbog očiglednih neaktivnosti u pogledu izvršavanja odluke Ustavnog suda BiH u predmetu U 5/16 od 01.06.2017.godine, raste zabrinutost za buduće reforme krivičnog zakonodavstva u BiH.

Učesnici savjetovanja, iz tih razloga pozivaju predstavnike zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u Bosni i Hercegovini, članove Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, da vodeći računa o razlozima koji su doveli do reforme krivičnog pravosuđa i krivičnog zakonodavstva naročito krivičnog postupka, potom cjelini zakonskih rješenja i povezanosti zakonskih rješenja, te ciljevima kojima se želi postići određenim pravnim pravilima, da preduzmu, svako iz svoje nadležnosti, energične aktivnosti u cilju provođenja odluke Ustavnog suda BiH u predmetu U 5/16 od 01.06.2017. godine, te omoguće uslove i nastave sa harmonizacijom zakonodavstva na svim nivoima zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini, kao jedinom garantu sprečavanja nejednakosti građana pred zakonom te da ponovno uspostave Stalni tim eksperata (po ugledu na nekadašnji CCIAT) u svrhu pripreme usklađenih izmjena i dopuna krivičnih zakona na svim nivoima vlasti u BiH.

Učesnici savjetovanja, polazeći od Odluke Savjeta ministara Bosne i Hercegovine kojom je formirana Radna grupa za izradu i praćenje realizacije Akcionog plana za izvršenje općih mjera po presudi EKLJP u predmetu Muslija protiv BiH i činjenice da je Radna grupa izradila tekst Uputstva za postupanje u krivičnim i prekršajnim predmetima u situacijama kada postoji povreda načela ne bis in idem, koje su donijela sva tužilaštva u Bosni i Hercegovini i ovlašteni pokretači prekršajnih postupka (policijske agencije, poreske uprave, inspekcijske službe...), a u cilju realizacije obaveze za izvršenjem harmonizacije krivičnog i prekršajnog materijalnog

zakonodavstva, *pozivaju sve nosioce aktivnosti iz Akcionog plana* (Radnu grupu, Ministarstva pravde BiH, FBiH, RS, Pravosudnu komisiju BD BiH, nadležna zakonodavna tijela), *da okončaju planirane aktivnosti.*

Učesnici savjetovanja pozivaju nadležne vlasti da preispitaju dosadašnja rješenja u procesnim zakonodavstvima u Bosni i Hercegovini, i to:

- pitanje minimalnih standarda utvrđivanje činjenica u krivičnim procesnim zakonodavstvima u BiH, a time i stepena uvjerenja organa koji vode krivični postupak u određenoj fazi, jer krivični procesni zakoni spominju, mada ne i definišu (ako to i čine, jedan pojam se objašnjava samim sobom), osnov(e) sumnje, osnovanu sumnju, tužilačku i od suda potvrđenu, čemu se može dodati i utvrđenost činjenica van svake razumne sumnje;
- odredbe koje se odnose na posebne istražne radnje,
- Koristeći se mehanizmom izmjena i dopuna Zakona o krivičnom postupku, ne dirajući u diskreciono pravo tumačenja zakona od strane sudija valjalo bi propisati jasne uvijete za određivanje mjere zabrane kako bi se postiglo ujednačavanje prakse sudova u tom pravcu.

Učesnici savjetovanja pozivaju Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine i entitetska ministarstva pravde da preduzmu mjere i aktivnosti na:

- uspostavljanju jedinstvenih baza podataka o pokretanju prekršajnih i krivičnih postupaka na nivou Bosne i Hercegovine kojoj bi imali pristup svi pokretači prekršajnih i krivičnih postupaka, da
- razmotre formiranja zajedničkog Centra za edukaciju ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka koji bi obuhvatili sve ovlaštene pokretače prekršajnih postupaka u Bosni i Hercegovini.
- preduzeti aktivnosti na izmjeni prekršajnog zakonodavstva:
  - propisivanjem mogućnosti odbacivanja zahtjeva u situaciji kada je protiv istog okrivljenog i po istom djelu potvrđena optužnica;
  - propisivanje povrede načela ne bis in idem kao razloga za odlaganje usmenog pretresa;
  - propisivanje prekida postupaka u slučajevima istovremenog pokretanja prekršajnog postupka i podnošenje izvještaja tužilaštvu uz zaustavljanje rokova zastarjelosti prekršajnog gonjenja do donošenja tužilačke odluke;
  - obaveza ovlaštenih organa da u zahtjevima za pokretanje prekršajnih postupaka navedu podatak da li je protiv istog podnije izvještaj Tužilaštvu za krivično djelo i ako jeste u kojoj je fazi.

Također, daje se preporuka za ograničavanje zakonskih uslova izdavanja prekršajnih naloga na svim nivoima u BiH koje bi se prije svega ogledalo u sljedećem:

- ograničiti limit za izdavanje prekršajnog naloga, tako da se isti može izdati samo za prekršaje za koje su zapriječene novčane kazne do 500 KM;
- uslovljavanje izdavanja prekršajnog naloga prethodnim uvidom u Registar novčanih kazni i prekršajnih evidencija (ROF), radi utvrđivanja da li okrivljeni ima dugova i da li protiv istog teče vrijeme provjeravanja po izrečenoj uslovnoj osudi, na način kako je to urađeno u članovima 46 i 55. ZOP RS, kod primjene ublažavanja novčane kazne i izricanja uslovne osude;

- kada je prekršaj prijavljen od strane oštećenog bilo bi neophodno tražiti suglasnost oštećenog za izdavanje prekršajnog naloga.

Kada su u pitanju preporuke za izdavanje zakonskih akata materijalnog, prekršajnog i krivičnog zakonodavstva, one se svode na to da se određeni prekršaji odnosno određena krivična djela dekriminaliziraju, i to:

- da se zakonodavac odluči u kojim slučajevima krivična djela konzumiraju prekršaja i dekriminalizuju blaže prekršaje te propiše samo krivično djelo, a do kroz propisanu krivičnu sankciju i otežavajuće okolnosti uračuna i prekršajnu odgovornost;
- da se zakonodavac odluči u kojim slučajevima teži prekršaji konzumiraju krivična djela i dekriminalizuje blaža krivična djela, a da kroz propisanu prekršajnu sankciju i otežavajuće okolnosti uračuna i krivičnu odgovornost.

Također, kod analize konkretnih preklapanja krivičnih djela i prekršaja po oblastima (porez, carine, javni red i mir...) daju se konkretne sugestije za dekriminalizaciju i usklađivanja prekršajnog i krivičnog zakonodavstva.

Učesnici savjetovanja pozivaju Ministarstvo pravde Republike Srpske da preduzmu aktivnosti na izmjenu Pravilnika o kriterijima za upućivanje osuđenih lica na izdržavanje kazne zatvora (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 34/11) u dijelu upućivanja stranaca na izdržavanje kazne zatvora (izrečene ili zamijenjene) u hitnom prekršajnom postupku sa prijedlogom da se stranci u hitnom prekršajnom postupku upućuju na izdržavanje kazne zatvora u Kazneno-popravni zavod u sjedištu okružnog suda kome pripada sud koji je izrekao kaznu zatvora ili zamijenio novčanu kaznu u kaznu zatvora, bez uputnog akata samo na osnovu rješenja o zamjeni novčane kazne u kaznu zatvora koje bi ujedno predstavljalo i uputni akt na izdržavanje kazne zatvora.

Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine

Potrebno je izvršiti izmjene Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom Federacije Bosne i Hercegovine na način da se omogući efikasnije obezbjeđenje privremeno oduzete imovine (izričito propisati prioritet u primjeni u odnosu na druge zakone iz različitih vezanih oblasti), te efikasnije upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom, i to kod privremeno oduzete imovine (pokretnih stvari) u ovisnosti od njene vrste, omogućiti da se ista može prodati, dati u najam ili korištenje, a sve u cilju očuvanja njene vrijednosti i novčane protuvrijednosti (trenutno je moguće samo čuvanje istih, prodaja i najam samo izuzetno), odnosno kod trajno oduzete imovine alternativno propisati mogućnost upravljanja istom u smislu da se omogući prodaja, poklon, najam, zakup, davanje na korištenje i sl. (trenutno moguće samo prodaja, izuzetno moguć poklon u slučaju da prodaja ne uspije), te na taj način usklade međunarodni standardi u ovoj oblasti.

Učesnici savjetovanja su se složili sa stavom da harmonizacija zakonskih rješenja ima pozitivne efekte u pogledu smanjenja kompleksnosti i pojednostavljenja procesa projektovanja i razvoja softverskih rješenja koja prate i podržavaju procese koji se odvijaju u sudovima i tužilaštvima.

Izvršenje kazne kućnog zatvora

Pozitivni zakoni o izvršenju krivičnih sankcija ne propisuju pravila o izvršenju kazne kućnog zatvora pa je potrebno striktno odrediti uslova za uspješno provođenje izvršenje ove kazne (npr. ima li osuđeni domicilno prebivalište, da li je stranac ili državljanin Bosne i Hercegovine, ima li vlastite prostorije za stanovanje, sredstva koja bi bila dovoljna za podmirenje egzistencijalnih troškova tokom izdržavanja ove kazne, ima li posao i redovne prihode, pismeni pristanak osuđenog na pohađanje programa prevencije, pismeno obećanje osuđenog

da će se sudržavati od upotrebe alkohola i opojnih droga, pismeni pristanak na povremene i ne najavljene kontrole, uključujući testiranje na narkotike i druge nedozvoljene supstance).

II

Visoko sudsko i tužilačko vijeća Bosne i Hercegovine

Reforma krivičnog pravosuđa neophodno nameće i reformu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine

Ovo prije svega u odnosu na postupak imenovanja sudija i tužilaca kako bi se osigurali uvjeti da sudije i tužioci koji su se naročito istakli u radu prije svih napreduju u službi, da se najstručniji iz reda sudski saradnika biraju za sudije i tužioce, i sistem koji će pripravnike i stručne saradnika birati iz redova najboljih studenata pravnih fakulteta i kojim će nosilac pravosudne funkcije snositi punu odgovornost za svoj rad i koji će uživati punu podršku VSTV BiH.

Osigurati provođenje člana 87. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine kojim se izrijekom isključuje odgovornost sudaca i tužitelja za odluke koje donese u okviru svojih službenih dužnosti.

U odnosu na disciplinske mjere, posebno je ukazano na potrebu da se unaprijedi postojeći pravni okvir privremenog udaljenja sudija i tužilaca po osnovu donesene naredbe o provođenju istrage, jer Smjernice za određivanje disciplinskih mjera od strane VSTV-a ne prepoznaju privremeno udaljenje kao mjeru, te da se, s tim u vezi bliže odrede krivična djela koja će sama po sebi predstavljati izvjesniji osnov za određivanje suspenzije.

Također je potrebno dodatno normativno razraditi postojeće odredbe u pogledu dodjele predmeta u rad kada su u pitanju suspenzije po osnovu naredbe o provođenju istrage, kao i potrebnog stručnog znanja i iskustva sudija koji odlučuju o suspenzijama po osnovu pokretanja krivične istrage protiv sudije, ali i tužioca, tako da većinu uvijek čini stručnjaci iz oblasti primjene krivičnog prava, kao i na Sudu BiH koji odlučuju po uloženom pravnom lijeku na izrečenu suspenziju, koji su specijalizirani za oblast krivičnog prava

Suspenzija sudije/tužioca mora biti strogo ograničena, jer se to reflektuje na efikasnost i kvalitet rada drugih nosilaca pravosudne funkcije, ali i u pogledu mogućnosti napredovanja tog sudije/tužioca u karijeri.

Neophodno je utvrditi jasne i određene prava i obaveze s jedne strane VSTV-a da suspenduje sudiju/tužioca ukoliko mu je određen pritvor, te s druge strane ovlaštenja UDT kod procjenjivanja da li da podnese zahtjev za suspenziju nakon što bude pokrenuta krivična istraga.

Radi pravilnijeg utvrđenja relevantnih činjenica koje se odnose na suspenziju, potrebno prilagoditi normativni okvir tako da se odluka o suspenziji ne može donijeti prije nego sudiji/tužiocu bude omogućeno da se izjasni o zahtjevu za suspenziju, da se produži rok za izjašnjenje sa 24 na 72 sata.

Potrebno je unaprijediti i postojeće odredbe vezane za dužinu trajanja suspenzija po osnovu donesene naredbe o provođenju istrage, i to tako da je VSTV dužan da u tačno određenom vremenskom intervalu ispita da li i dalje postoje uslovi za trajanje suspenzije.

Također je potrebno dati ovlaštenje da ovaj zahtjev za preispitivanje mogu podnijeti sudija/tužilac, UDT te predsjednik suda/glavni tužilac.

Ako je opravdana suspenzija, tada prvostepena disciplinska komisija treba imati mogućnost da naredi obustavu isplata plaće i drugih naknada sudiji ili tužiocu po bilo kom osnovu po kojem je određena suspenzija, a ne samo u slučaju kada je prvostepeni sud proglasio sudiju ili tužioca krivim za krivično djelo. I ta mogućnost treba postojati sve dok suspenzija traje.

Privremeno udaljenje i obustave plate i drugih naknada, u slučaju pokretanja disciplinskog postupka i utvrđivanja disciplinske odgovornosti suspendovanog nosioca pravosudne funkcije, budu uzete da su same za sebe dovoljne kao mjera za utvrđeni disciplinski prekršaj ili ih uračunati u izrečenu disciplinsku mjeru, te razraditi u kojim okolnostima je to naročito primjenjivo

Unaprijediti transparentnost postupka o privremenom udaljenju sudija i tužilaca putem objavljivanja svih odluka u vezi podnesenih zahtjeva za suspenziju, kako bi javnost imala direktan uvid u rad disciplinskih komisija i bolje razumjela postupak i razloge za privremeno udaljenje.

III

Visoko sudsko i tužilačko vijeća Bosne i Hercegovine, sudovi i tužilaštva u Bosni i Hercegovini

Potrebno je dodatno pojasniti postupak za pokretanje i odlučivanje o sukobu nadležnosti između državnog i nivoa entiteta.

Visoko sudsko i tužilačko vijeća Bosne i Hercegovine treba osigurati da se relevantna sudska praksa na sistematičan način prikuplja i dostavlja svim relevantnim sudovima, a sve u cilju usklađivanja tumačenja zakonskih odredbi koje se odnose na koruptivna krivična djela.

Potrebno je osigurati učinkovito procesuiranje sve prisutne korupcije u Bosni i Hercegovini posebno krivičnih djela tzv. visoke korupcije jer korupcija na taj način podriva temeljne težnje demokratskog društva, a, prije svega, vladavinu prava, samoodrživi razvoja i kvalitet življenja svakog građanina Bosne i Hercegovine, koja ima obavezu ispuniti uvjete na putu za pridruživanje Euroatlanskim integracijama, posebno EU, uvjete koji razumijevaju postojanje vladavine prava, što se ogleda, prije svega u učinkovitom funkcioniranju pravosudnih institucija

Sudovi u Bosni i Hercegovini trebaju usvojiti usklađenu kaznenu politiku u predmetima visoke korupcije

Neophodno je da se preispita vrednovanje rada tužilaca i sudija na predmetima vezanim za upravljanje imovinom, poteškoća u upravljanju oduzetom imovinom, pa do ograničenih pravosudnih kapaciteta.

Potrebna su daljnja istraživanja primjene instituta oduzimanja imovine i upravljanja nezakonito stečenom imovinom, kako bi se uočili trendovi i zakonitosti

Učesnici savjetovanja podržali su razvoj Modula za evidentiranje oduzete imovine stečene krivičnim djelom, u sklopu Sistema za automatsko upravljanje predmetima u sudovima i tužilaštvima (CMS/TCMS), koji provodi Odjel za IKT Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

U cilju sprečavanja dvostrukog gonjenja, potrebno je:

- 1) adekvatno korištenje tužilačkih ovlaštenja koja u prekršajnom postupku faktički imaju ovlašteni organi kao pokretači prekršajnih postupaka;

- 2) određivanje stručnih lica unutar ovlaštenih organa koja bi pisala optužbene akte (prekršaje naloge i zahtjeve za pokretanje prekršajnih postupka) kao i stručna lica koja bi te optužne akte kvalitetno zastupala pred sudovima, praćeno odgovarajućom sistematizacijom takvih radnih mjesta kod svakog ovlaštenog pokretača prekršajnog postupka;
- 3) poboljšanje koordinacije pokretača prekršajnih postupaka i tužilaštva, i to kroz:
  - donošenje uputstva od strane svih ovlaštenih pokretača, u kojima će biti određena jasna obaveza ovlaštenih službenika da konsultiraju nadležnog tužioca u svim slučajevima preklapanja prekršaja i krivičnih djela, neovisno o njihovoj vlastitoj ocjeni da li se radi o prekršaju ili krivičnom djelu, kao i usklađivanje i dopuna već donesenih uputstava sukladno ovlastima i načinu rada svakog organa;
  - donošenje specijalizovanih smjernica u kojima će se preciznije, detaljnije odrediti praktične smjernice za razlikovanje prekršaja i krivičnih djela iz oblasti rada svakog od pokretača prekršajnih postupaka, a u kojima bi bile razgraničene situacije u kojima ovlašteni organi pokretači prekršajnih postupaka mogu postupati samostalno od onih u kojima moraju postupati pod nadzorom tužilaštva;
  - obavezna distribucija svih internih protokola, smjernica i uputstava od strane tužilaštava svim ovlaštenim pokretačima prekršajnih postupaka, a ne samo policijskim organima;
  - svakodnevna komunikacija OSL i Tužioca primjenom ZKP i konsultacija u pogledu primjene uputstava i smjernica;
  - uspostavljanje jedinstvenih baza podataka o pokretanju prekršajnih i krivičnih postupaka na nivou BiH;
  - razmjena i međusobno korištenje podataka između pokretača prekršajnih postupaka, sudova i tužilaštava.

IV

EDUKACIJSKA PODRŠKA RADU JU CENTARA ZA EDUKACIJU SUDIJA I TUŽILACA U OBA ENTITETA I PRAVOSUDNOJ KOMISIJI BRČKO DISTRIKTA BOSNA I HERCEGOVINA

IV/1

Ukazujući na potrebu kontinuirane edukacije nosilaca pravosudne funkcije, advokata, te policije i drugih agencija koje provode zakon, učesnici savjetovanja su pozvali centre za edukaciju sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini kao i druga tijela koja se bave edukacijom advokata, zavoda/ureda za pružanje pravne pomoći te ovlaštenih službenih osoba u agencijama koje provode zakone, da u godišnje programe obuke i stručnog usavršavanja **obavezno uvrste sljedeće teme:**

- a) *Profesionalne tajne u svjetlu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (advokati, bankari)*
- b) *„Zakonitost dokaza pribavljenih posebnim istražnim radnjama u svjetlu odluka Evropskog suda za ljudska prava“,*

U pitanju korištenja audio snimaka, tajnog nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija ili video snimaka tajnog nadzora i tehničkog snimanja lica i predmeta kao i mogućnost saslušanja prikriivenog istražitelja ili drugih policijskih službenika kao i svjedoka/zaštićenih svjedoka u krivičnom postupku otvara mnogobrojne dileme koje

su u uskoj vezi sa pravo na pravično suđenje a što može biti osnov za osporavanje zakonitosti prikupljenih dokaza i njihovo korištenje u krivičnom postupku.

Predmeti Dragojević protiv Hrvatske (2015) i Bašić protiv Hrvatske (2016), bili su "alarm" domaćim sudovima na neprihvatljivu dosadašnju praksu u pogledu naređivanja posebnih istražnih radnji. U međuvremenu predmet Martinović protiv Hrvatske (2017), otvoreno je novo pitanje korištenje dokaza pribavljenih posebnim istražnim radnjama, konkretno (ne) omogućavanje uvida u spis. Za očekivati je da će domaći sudovi otkloniti ove ali i druge nedostatke kako ne bi dovodili u pitanje zakonitost posuđivanja i na taj način arbitrarno zadirali u pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, što je direktan osnov za sudske postupke pred ESLJP.

c) *Komunikacija sa svjedocima tokom krivičnog postupka i obaveza objelodanjivanja dokaza.*

U cilju osiguranja pravičnog suđenja, sav dokazni materijal, uključujući zapisnike o saslušanju svjedoka, ali i zapisnike o radnjama preduzetim nakon njihovog saslušanja, npr. ponovno saslušanje svjedoka ili kontaktiranje svjedoka po bilo kojem osnovu, mora biti objelodanjeno odbrani

d) *Primjena mjere pritvora i mjera zabrane u krivičnom postupku u praksi.*

Efikasno vođenje krivičnog postupka u rukama je sudaca, zato je nužno koristiti sve mehanizme koji stoje na raspolaganju, uzimajući u obzir konkretno činjenično stanje, zakonske regule i međunarodne standarde, a što gledano u svojoj ukupnosti stoji u prilog tezi da su mjere zabrane blaže mjere u odnosu na pritvor i da su sudije u obavezi prije određivanja pritvora ispitati uslove za izricanje mjera zabrane.

e) *Oduzimanje imovinske koristi ostvarene krivičnim djelima*

Potrebno je nastaviti rad na jačanju znanja i vještina djelatnika u ovoj oblasti putem obuka, specijaliziranih seminara i drugih oblika usavršavanja, pogotovo tužioca, sudija, policijskih službenika, pravobranioca, poreznih službenika, finansijskih policajaca, službenika koji se bave nadzorom i supervizijom u oblasti vrijednosnih papira, bankarstva i finansijskih tržišta, službenika u zemljišno-knjižnim uredima, profesionalaca koji se bave sprječavanjem i suzbijanjem pranja novca, advokata, vještaka, sudskih izvršitelja i drugih.

IV/2

Pozivaju se JU Centri za edukaciju sudija i tužioca u Bosni i Hercegovini da u saradnji sa UDT, periodično i redovno provode obuku

- predsjednika sudova i glavnih tužilaca u pogledu njihovog ovlaštenja u postupku suspenzije sudija i tužilaca;
- sudija i tužilaca, te stručnih saradnika vezano za etička pravila Kodeks sudske etike.

IV/3

Pozivaju se centri za edukaciju sudija i tužioca u Bosni i Hercegovini i Pravosudna komisija Brčko Distrikta BiH da u saradnji sa Vrhovnim sudovima u entitetima, Apelacionim odjeljenjem Suda Bosne i Hercegovine i Apelacionim sudom Brčko Distrikta BiH sačine priručnik za sudska vijeća u kojim je detaljno razrađeno pitanje postupanja sudskog vijeća u situacijama vezanim za kontakt sa svjedocima suprotne strane pod uslovom da je svjedok pristao na takav kontakt, cijeli postupak razgovora ukoliko svjedok pristane na isti, dostavljanje video ili audio zapis takvog razgovora suprotnoj strani, kada strani koja namjerava pozvati svjedoka kao svog i to što je prije moguće nakon završetka razgovora.

IV/4

Pozivaju se centri za edukaciju sudija i tužioca u Bosni i Hercegovini da u saradnji sa UDT, sačine brošuru za predsjednike sudova/glavne tužioce u kojoj bi ukratko bile objašnjene njihove obaveze o obavještanju Visoko sudsko i tužilačko vijeća Bosne i Hercegovine kada postoji osnov za suspenziju, kao i o sadržaju njihovih zahtjeva za suspenziju sudija/tužilaca i šta je potrebno priložiti uz te zahtjeve.

V

U cilju efikasniju edukaciju ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka kada je u pitanju sprečavanje dvostrukog suđenja su:

- uvođenje obavezne edukacije ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka;
- uvođenje zajedničkih edukacija ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka sa tužiocima.

Ujedno se ističe važnost međusobnog usklađivanja postojećeg sistema edukacije između različitih organa u BiH, a ono se odnosi na:

- korištenje mogućnosti prisustvovanja ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka krivičnim i prekršajnim savjetovanjima koja se organizuju na godišnjem nivou od strane udruženja sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini;
- organizovanje zajedničke edukacije organa gonjenja u okviru postojećih sistema edukacije ovlaštenih pokretača prekršajnih postupaka na način da se u te centre za edukacije kao predavači angažuju tužioci.

VI

MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ

Postupci pružanja međunarodne pravne pomoći se veoma malo vrednuju u sistemu tužilačke i sudijske norme pa se ovim postupcima pridaje jako mali značaj iako su mnogi domaći postupci ne bi mogli riješiti bez ove pomoći. Osnovna poruka ovog referata da se ukaže na nedovoljnu informisanost određenog djela nosioca pravosudnih funkcija u ključnim osnovama za međunarodnu pravnu pomoć koje su sadržane u konvencijama Savjeta Evrope.

VII

SURADNJA NA LOKALNOM I MEĐUNARODNOM NIVOU

Učesnici savjetovanja podržali su suradnju između organa otkrivanja i gonjenja kako na lokalnom tako i na regionalnom nivou i šire sa zahtjevom da se brže implementiraju međunarodne obaveze koje je preuzela Bosna i Hercegovina, posebno u oblasti borbe protiv terorizma i borbe protiv organiziranog kriminala, uključujući i preventivno djelovanje putem medija i nevladinog sektora i u saradnja sa ministarstvom za obrazovanja na svim nivoima, te Međureligijskim vijećem u Bosni i Hercegovini.

Zahvalnica

Učesnici i organizator savjetovanja posebno se zahvaljuju Programu za razvoj, pomoć i edukaciju tužilaštva u prekomorskim zemljama Ministarstva pravosuđa SAD (DoJ/OPDAT), CPRC – Centru za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu, koja je bila nositelj panel

teme „Oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom“, OSCE Bosne i Hercegovine kao i Sudskoj policiji Federacije Bosne i Hercegovine na podršci u osiguranju savjetovanja.

Predsjednica se zahvalila svim učesnicima u radu savjetovanja kao i članovima Organizacionog odbora, a posebno JU Centrima za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji BiH i JU Centrima za edukaciju sudija i javnih tužilaca Republike Srpske, Udruženje sudija Republike Srpske, Udruženje sudija Bosne i Hercegovine, Udruženje sudija Suda Bosne i Hercegovine, Udruženju žena sudija Bosne i Hercegovine, Udruženje tužilaca/tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine, Udruženje tužilaca Republike Srpske, Udruženjem tužilaca Bosne i Hercegovine, Advokatska komora Federacije Bosne i Hercegovine, Advokatska komora Republike Srpske i Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta BiH, uz poziv svim učesnicima da uzmu učešće u radu sljedećeg XVIII savjetovanja koje će se održati u prvoj polovini mjeseca juna 2019. godine.

Neum, 09.06.2018. godine

Za Organizacioni odbor savjetovanja

Predsjednica

Vildana Helić s.r.

